Ülkede özgür
GÜNDEM
13 Kasım 2005 Pazar | FİYATI 50 YKr (500 BİN TL) | YIL: 2 SAYI: 623 | e-mail: eposta@gundemimiz.com | www.gundemimiz.com

İHOP: İdari amirler görevden alınmalı

İnsan Hakları Ortak Platformu'nun (İHOP), Şemdinli'yle ilgili hazırladığı raporu açıklayan İHD Genel Başkanı Yusuf Alataş, kamuoyuna yansıyan bilgilerin tümüyle doğru olduğunu kaydetti. Alataş, etkin bir soruşturmanın yürütülebilmesi için, idari ve askeri yetkililerinin görevden alınmasını istedi. Sayfa/5

İKİ KİŞİNİN TUTUKLANDIĞI OLAYIN ÜZERİ KAPATILIYOR

Şemdinli'ye sahip çık!

Generallerin 'Lokal bir olay' açıklamasından sonra dün sadece iki kişi tutuklandı. Olayın üzerinin kapatılmaması için daha fazla duyarlılık gerekiyor

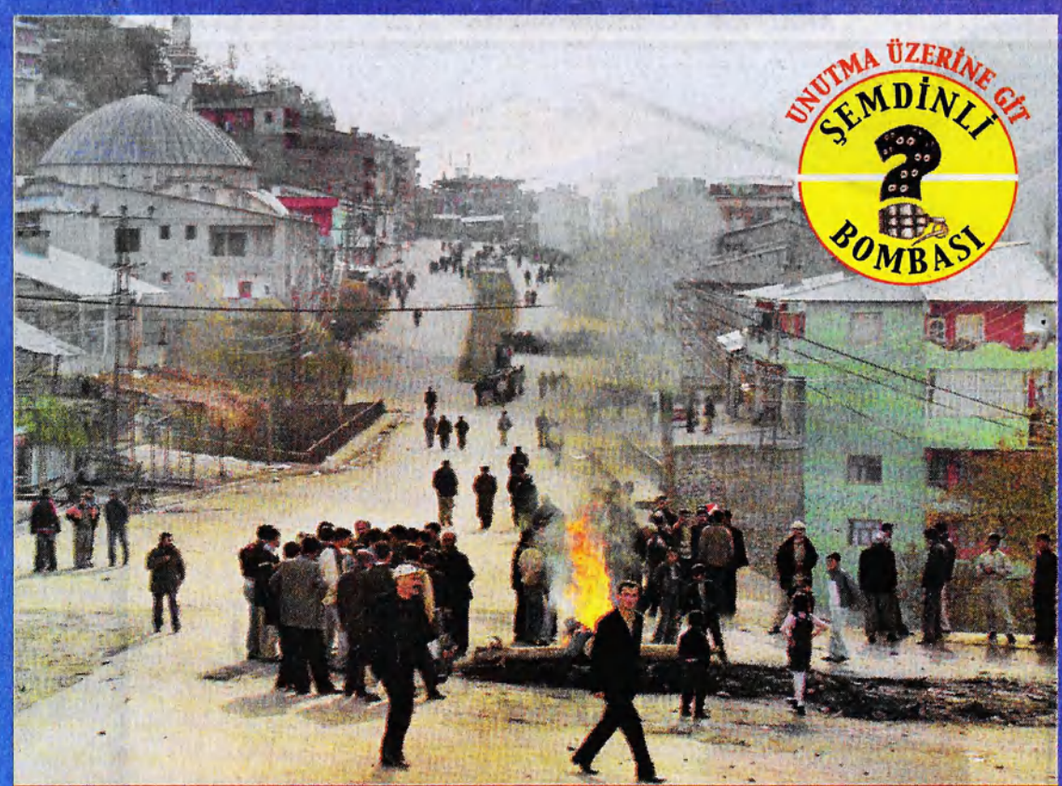

Halk isyan etti Sadece iki kişinin tutuklanması, olayın açığa çıkarılmasını sağlayan Şemdinlililer isyan ettirdi. Eylemlerin devam ettiği kentte esnaf kepenkleri açmadı. Sayfa/5

TETİKÇİLER TUTUKLANDI

Üst düzey askeri açıklama sonuç verdi. Şemdinli'de gözaltına alınanlardan sadece Umut Kitabevi'ne bombayı atan itirafçı Veysel Ateş ile olay yerinde keşif yapılmasını engellemek için bir otomobilden açtığı ateşle bir kişiyi öldüren Tanju Çavuş tutuklandı. Halkın bombalama olayına karışırken suçüstü yakaladığı iki astsubay ise serbest bırakıldı.

ARAÇTAKİLER NEREDE?

İkinci saldırıyı gerçekleştiren Tanju Çavuş'la aynı araçta bulunanlar için ise bir girişimde bulunulmuyor. Araçta birden çok kişi olduğu bilinmesine rağmen, sadece bir kişi tutuklandı ve diğer kişilerin yakalanması için herhangi bir girişim yok. Tüm bunlar, toplumda olayların üzerinin kapatılacağı endişesinin artmasına neden oldu. Sayfa/4

Bombacı asker ekipten

Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Yaşar Büyükanıt, bombalama olayında halkın suçüstü yakaladığı ve araçta kimliği çıkan Ali Kaya için, "Ben o astsubayı tanıyorum, benim karargahımda çalışmıştı, onu yapacak birisi olduğunu zannetmiyorum" dedi. Kaya'nın, ilk gün DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'dan yardım isteyen isim olması ve suçüstü yakalanmasına rağmen serbest bırakılması dikkat çekiyor. Büyükanıt'ın açıklaması, yargıya müdahale olarak yorumlanıyor Sayfa/4

Ankara'yla bağlantısı var

Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu eski Başkanı Sadık Avundukluoğlu, Şemdinli'deki olaya ilginç bir yorum getirdi. Şemdinli'deki olayların uyuşturucu trafiğini yönetmeden kaynaklanabileceğini söyleyen Avundukluoğlu, "Şemdinli'de bir illegal yapılanma varsa, onun Ankara'yla bağlantısının olmaması mümkün değil" dedi. Sayfa/4

EDİTÖRDEN

Çarpıtmaya izin vermeyelim

Savaş rantçıları münferit değil, planlı, programlı hareket ediyor. Planlamalar Ankara merkezlidir. Olay sınırlandırılmak, lokalde bırakılmak isteniyor. Sayfa/5

Diyarbakır alanda

Bugün barış mitingi yapacak olan Diyarbakırlılar, Şemdinli olayının üzerine daha etkin gidilmesini isteyecek

Şemdinli'deki saldırıdan sonra gözler, bugün Diyarbakır'da yapılacak "Kürt Sorununa Demokratik ve Barışçıl Çözüm" mitingine çevrildi. Mitingin, Şemdinli'yle dayanışma mitingine dönüşmesi bekleniyor. Resmi bildirimin yapıldığı miting, bugün İstasyon Meydanı'nda saat 11.00'de başlayacak. Mitinge DTP'nin yanı sıra çok sayıda siyasi parti ve sivil toplum örgütü destek veriyor. Sayfa/7

Van'da eyleme saldırı

Van'da Şemdinli olayının üzerine gidilmesi için eylem yapan halka polis, panzer ve göz yaşartıcı bombalarla saldırdı. Ayrıca başta İstanbul (yanda) olmak üzere, Türkiye'nin birçok yerinde olayın üzerinin kapatılmaması için eylem yapıldı. Sayfa/5

Başkanlara polisten tehdit

Olayın Türkiye'nin gündemine gelmesinde büyük katkısı olan Yüksekova Belediye Başkanı Salih Yıldız, ilçe girişinde resmi bir polisin kendilerini "Hükümet gidecek ve yakında siz belediye başkanlarıyla görüşeceğiz" diye tehdit ettiğini söyledi. Hakkarililerin ve başkanların hedef alındığını, 5 Kasım'da gazetemiz duyurmuştu. Sayfa/4

GÜNDEM
Hakkari'de panik

UMUT KİTABEVİ'Nİ BOMBALAYAN JİTEMCİ'LERDEN İKİSİ SERBEST BIRAKILDI

Bombacılar serbest

Şemdinli'de 2 kişiyi öldüren JİTEM elemanı 4 kişiden sadece 2'sinin tutuklanması halkın tepkisine neden oldu; kepenkler dün de açılmadı

Org. Yaşar Büyükanıt, JİTEM elemanı Ali Kaya'yla ilgili, 'Ben o astsubayı tanıyorum, benim karargahımda çalışmıştı' diyerek yargıyı etkiledi

Hükümet olayı soruşturmak için Van Savcısı Sezgin Kanmaz'ı görevlendirirken, Yüksekova Belediye Başkanı 'polislerce tehdit edildim' dedi

Şemdinli ilçesinde yaşanan olaylardan sonra gözaltına alınan 4 kişiden ikisi tutuklandı. Olayda ismi öne çıkan iki astsubay ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin, bombalama eylemine karışan Çukurca'lı itirafçı Veysel Ateş ile bombalama ardından bir kişinin ölümüne neden olan Tanju Çavuş adlı Uzman Çavuş olduğu açıklandı. Şemdinli esnafı, olayın üstünün örtülmesine karış dün bir kez daha kepenk indirdi.

Şemdinli'de Umut Kitabevi'nin askerler tarafından bombalanması ve sonrasında gelişen olaylar üzerine işyerlerini kapatan esnaf, dün sabah saatlerinden itibaren işyerlerini açmaya başladı. İlçe merkezinin belli noktalarına yerleştirilen barikatlar kaldırıldı.

Esnaf, Kaymakamlık binası çevresinde güvenlik güçleri tarafından kurulan barikatların kaldırılmayışı ve olayla ilgili sadece 2 kişinin tutuklanmasını protesto ederek, yeniden işyerlerini kapattı. Bunun üzerine halk, ilçedeki Cumhuriyet Meydanı'nda yeniden toplanarak, faillerin ortaya çıkarılmasını istedi. İlçede Mehmet Zahir Korkmaz ve Ali Yılmaz için düzenlenen taziye ziyareti ise devam ediyor. Şemdinli Belediye Başkanı Hurşit Tekin ve Şemdinli halkı, başsağlığı dilemek için taziye evlerine akın etti.

Patlamada hayatını kaybeden Ali Yılmaz'ın kardeşi Ramazan Yılmaz, "Devletin bu olayları yatıştırmaya gücü yok mu? Bu devlet, bu asker, ateş açanları nasıl durduramadı? Başbakan bu yaşananları görsün ve bize sahip çıksın. Belediye Başkanı bir sözle 10 bin kişiyi durduruyorsa, bu devlet yetkilileri, nasıl iki askeri durduramıyor?" diye konuştu.

2. araç da JİTEM'in

Bombalamayı gerçekleştiren askerlere ait araçta savcı inceleme yaparken, çevreyi tarayan ve Ali Yılmaz'ın ölmesine neden olan 42 plakalı aracın da sırrı çözüldü. 42 D 1249 plakalı bu araçtaki kişinin Jandarma Uzman Çavuş Tanju Çavuş olduğu belirlendi. Soruşturma sonunda bu aracın Tanju Çavuş'un eşi Sevil Çavuş'un üzerine kayıtlı olduğu ortaya çıktı. Bazı iddialara göre, sözkonusu aracın plakası sahte. Plakanın Yunak ilçesindeki bir traktöre ait olduğu ve Konya Akşehir Emniyeti'nce tescil edildiği kaydedildi.

Şemdinli Başsavcılığı, bu bilgiye ulaştıktan sonra Tanju Çavuş gözaltına alındı. Bu arada yaşanan olayların 10 tanığı, ifade vermek üzere savcılığa gitti. Cumhuriyet Savcısı'nın tanıkların ifadelerini alması 7 saat sürdü.

Baş roldeki serbest...

Hakkari Cumhuriyet Başsavcısı'nın da Şemdinli'ye gelerek, gözaltına alınan Kıdemli Çavuş Ali Kaya, astsubay Özkan ildeniz, Uzman Çavuş Tanju Çavuş ve 1972 Çukurca doğumlu itirafçı Veysel Ateş'in sorgusuna katılmasının ardından, sanıklar savcılığa çıkarıldı. Sanıklardan Ali Kaya ve Özkan İldeniz, olaylarla ilgilerinin olmadığını ve bombalama eylemi olduğu sırada araç içinde dışarıda olduklarını belirterek, suçlamaları reddetti. Sanıklar araç içindeki silah ve bombaları güvenlikleri için taşıdıklarını, araçtaki isim listesi ve krokilerinin de işlerinin gereği olarak istihbarat çalışması sonrasında elde edildiğini belirtti. Alınan ifadelerin ardından, itirafçı Veysel Ateş, Umut Kitabevi'ne atılan bomba sonucu bir kişinin ölmesi ve 11 kişinin de yaralanmasından sorumlu olarak tutuklandı.

Ayrıca önceki gün gözaltına alınan Tanju Çavuş da, Kitabevi'ne yapılan bombalı saldırı sonrasında, kitleye ateş ederek bir kişinin ölmesine, 5 kişinin de yaralanmasına neden olduğu için tutuklandı.

Bombalama eylemini yaptığı için itirafçı Veysel Ateş tutuklanırken, Ateş'in emir aldığı ve birlikte hareket ettikleri Başçavuş Ali Kaya ve Astsubay Özkan İldeniz'in tutuklanmaması ise dikkat çekti.

Hakkari Valisi Erdoğan Gürbüz, gazetecilerin "Tutuklananlar arasında kamu görevlisi var mı?" şeklindeki sorusu üzerine Gürbüz, "Birisi kamu görevlisi, diğeri ise sivil vatandaştır" iddiasında bulundu.

'O astsubayı tanıyorum'

Genelkurmay, "Şemdinli olayı yargıya intikal etmiştir" deyip açıklama yapmaktan kaçınırken, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, Şemdinli'de bombalamayı yapan JİTEM elemanı Ali Kaya'yla ilgili "Ben o astsubayı tanıyorum , benim karargahımda çalışmıştı, onu yapacak birisi olduğunu zannetmiyorum" diye konuştu. Büyükanıt, yargıya müdahale anlamı taşıyan bu sözleri sarf ettiği Ali Kaya'nın olay anında DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'ı araması ise dün de tartışılan noktalardan biri oldu.

Şemdinli'de savcı değişti

Van'da görev yapan Cumhuriyet Savcısı Sezgin Kanmaz, Şemdinli'deki olaylarla ilgili soruşturmayı yürütmek üzere ilçede görevlendirildi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yücel Aşkın hakkındaki soruşturmayı da yürüten Kanmaz'ın, Hakkari'nin Şemdinli'deki olaylarla ilgili araştırmaya başladığı bildirildi.

Başkanlara tehdit

Olayını incelemek üzere Şemdinli'ye giden Yüksekova Belediye Başkanı Salih Yıldız, ilçe girişinde bulunan polis kontrol noktasında Hakkari'den geldiğini tahmin ettiği bir resmi polis tarafından "Yakında siz belediye başkanlarıyla görüşeceğiz" şeklinde tehdit edildiğini söyledi. Polisin kendisine, "Burada onlarca şehidimiz oldu, haberiniz var mı?" dediğini ve bu olayı Vali Erdoğan Gürbüz'e de aktardığını belirten Yıldız, "Kontrol noktasında geçerken, Hakkari'den geldiğini tahmin ettiğim bir resmi polis, bana aynen şunları söyledi: 'Yakında İçişleri Bakanı'yla birlikte bu hükümet de gidecek. O zaman siz belediye başkanlarıyla da görüşeceğiz' dedi." ifadesini kullandı.

HABER MERKEZİ

CHP heyeti, 1 Kasım'daki patlama için olay yerinde inceleme yaptı.

CHP: Fotoğraf çok üzücü

CHP heyeti, Şemdinli'deki incelemelerini tamamladı. Genel Başkan Yardımcısı ve Heyet Başkanı Cevdet Selvi, incelemelere ilişkin olarak açıklama yaptı. Selvi, Milletvekili Esat Canan'ın gereken açıklamaları zamanında yaptığını, bu nedenle söyleyecek fazla bir şey olmadığını söyledi. Şemdinli'deki fotoğrafı nasıl yorumladığı yönündeki bir soruya ise Selvi, "Çok vahim, çok üzücü bir fotoğraf. Yetkililer halkı rahatlatan açıklamalar yapmalı ve kim olursa olsun sorumlular açığa çıkarılmalıdır" dedi.

'Ucu Ankara'ya uzanıyor'

Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu eski Başkanı Sadık Avundukluoğlu, "Şemdinli'de bir illegal yapılanma varsa, onun Ankara'yla bağlantısının olmaması mümkün değil. Türkiye'de uyuşturucu kaçakçılığı yapılıyor. Uyuşturucuda çok büyük menfaat söz konusu olduğu için buna benzer çatışmalar olabilir" dedi.

İnceleme başladı

İçişleri Bakanlığı'na bağlı müfettişler, Yılmaz Aslan ile Aydın Nasır Doğan, Şemdinli Belediye Başkanı Hurşit Tekin ve Yüksekova Belediye Başkanı Salih Yıldız ile görüştü. Yıldız, "Müfettişler olayın nasıl meydana geldiğini, nedenlerini, araçta ele geçen belge ve isim listesi ile bomba atan kişiye ilişkin sorular sordu. Olayın Susurluk ve Yüksekova Çetesi'nin bir devamı ve kapsamının büyük olduğunu ifade ettik" dedi.

Şemdinli derinleşiyor

Araçtaki belgeler, ilçede,1 Kasım'da meydana gelen büyük patlamanın da aynı kişiler tarafından gerçekleştirildiği gösteriyor

Şemdinli'de halkın JİTEM aracından ele geçirdiği belgeler arasında sadece bombalanan yerler ve isimler değil, yakın dönemde Hakkari bölgesinde faili meçhul cinayette öldürülen kişilerle ilgili de bilgiler bulunduğu iddia edildi.

Şemdinli'de halkın yakalayıp polise teslim ettiği üç JİTEM elemanıyla ilgili hükümet ve devlet yetkilileri kamuoyunu aydınlatacak bilgiler vermekten kaçınırken, ilçe halkının ulaştığı belge ve bilgiler, çetenin derin faaliyetleri konusunda önemli ipuçları veriyor. İlçe halkının DTP heyetine verdiği bilgiler arasında çok ciddi bir iddia da bulunuyor. Buna göre, JİTEM'cilerin aracında ele geçirilen belgeler arasında bombalanan işyeri ve sahipleriyle ilgili isim listesinin yanı sıra, yakın dönemde Hakkari bölgesinde gerçekleştirilen faili meçhul cinayetlerle ilgili bilgilerin bulunduğu bir ajanda da yer alıyor. Şemdinli'de bulunan DTP heyeti, iddialarla ilgili araştırmasını sürdürürken, belgelerin Bölge'deki karanlık birçok olayı aydınlatacak nitelikte olduğu ileri sürülüyor.

Maç ele veriyor

Şemdinli'deki olayların bağlantıları bir bir ortaya çıkmaya devam ederken, 1 Kasım'da yaşanan ve 67 işyerinin tahrip olduğu büyük çaptaki patlamayla ilgili bir ayrıntı da, olayların ardında JİTEM organizasyonu olduğunu apaçık ortaya koyuyor. Görgü tanıklarının DTP heyetine aktardığı bilgilere göre, patlamanın yaşandığı 1 Kasım gecesi Fenerbahçe-Schalke maçı vardı ve patlamanın olduğu cadde üzerinde bulunan askeri lokal, bomboştu. Oysa görgü tanıkları, maçlar olduğunda bu askeri lokalin tıklım tıklım dolu olduğuna işaret ediyor. Ayrıca patlama yerinin görüş mesafesinde bulunan ve uzman çavuşların ikamet ettiği evlerin de, patlama öncesinde ışıklarının kapalı olduğu, yani evlerde kimsenin bulunmadığı gibi birbirini destekleyen çarpıcı bilgiler de, halkın aktarımları arasında.

Polis: Gününüzü görürsünüz

Şemdinli'deki incelemeleriyle ilgili bilgi aktaran DTP Heyet Başkanı Doğan Erbaş, gerek belgelerin gerekse de halkın aktardığı bilgilerin, olayın sistemli ve organize olduğu yönündeki kanaati güçlendirdiğini söyledi. Erbaş, ayrıca polislerin insanlara yer yer "Sizinle daha savaşamadık. Ama bundan sonra göreceksiniz" şeklinde tehditlerde bulunduğuna dair bilgiler geldiğini ifade etti.

JİTEM'in valisi!

Hakkari Valisi Erdoğan Gürbüz'le dün 15 dakika görüşme yaptıklarını belirten Erbaş, "Bize ulaşan bilgileri Sayın Vali'ye aktardık. Duyarlı olacağını söyledi, ancak soruşturmanın gizliliğini gerekçe göstererek bilgi vermekten kaçındı. Başbakan ve hükümet yetkililerinin olayın aydınlığa kavuşturulacağına dair açıklamalarına baktığımızda, aynı havayı valide göremedik" dedi. Vali'nin hükümetin valisinden çok Hakkari'deki bazı güçlerin denetimindeki bir görevli olduğuna dair halkta izlenim oluştuğunu dile getiren Erbaş, "Halk bu nedenle Vali'nin istifasını istiyor. Vali'ye yönelik tepkiler dikkate alındığında, Şemdinli halkında devlete karşı büyük bir güvensizlik var. Devlet-vatandaş ilişkileri burada çökmüş durumda" dedi.

Hakkari Valisi, İl Jandarma Alay Komutanı ve İl Emniyet Müdürü'nün katılımıyla muhtarlar ve belediye başkanlarıyla yapılan toplantıda söz verilmesine rağmen cenazenin gelişi sırasında engellemeler yaşandığını aktaran Erbaş, dün itibariyle yaşamın biraz normalleştiğini belirtti.

ANKARA

Bu bir yurttaş hareketi

Van, Hakkari, Yüksekova, Şemdinli gibi yerlerde yaşanan olaylar, peş peşe gelen saldırılar devletin klasik şiddet politikasına geri döndüğünü gösteriyor. Kullandığı araç, eylem ve ilişki biçimlerine baktığınızda da bunu anlarsınız. Şu ürkütücü tabloya bakmak bile yeterli: Kullanılan araç askere ait. Sonra bombalar, kalaşnikof silahlar, MKE menşeli mermiler, patlayıcılar, askeri yelekler... Tam bir cephane. Sadece bu da değil, bir de dosyalar, haritalar, üzeri çarpılanmış isim ve işyerleri listeleri var. Yani tam teşkilat. Her şey açık seçik. Bilmedik, bilinmedik bir şey yok.

* * *

Şemdinli'nin seçilmiş olmasının bazı önemli nedenleri var. Birincisi; stratejik bir üçgende bulunuyor. İran, Irak ve Türkiye'yi birbirine bağlayan siyasal ve askeri bir odak. Kürt hareketinin de gelişim gösterdiği bir saha. Burada diri, duyarlı bir halk potansiyeli var. Ve bu yapısıyla diğer alanları etkiliyor. Yanı başında Yüksekova, yüz binlerle gerilla cenazesini sahiplenmiş sıcak bir kent. İkincisi; Türkiye metropollerinden, iç ve dış kamuoyundan ırak bir alan, bu özelliğiyle kontra faaliyetlere daha açık ve uygun bir zemin. İnsan hakları ve sivil toplum örgütlerine de bir o kadar kapalı. Üçüncüsü; kara paranın, ranttan beslenenlerin, savaş ağalarının palazlandığı, buradan Türkiye siyasetini etkilediği bir merkez gibi. Suçüstü olanların, DYP Genel Başkanı AĞAR'ı arayarak koruma istemeleri böyle bir ilişkiyi ele veriyor. Dördüncüsü; Kürt demokrasi hareketi açısından ele alındığında, halkın kitlesel eylemlilik ve hareketliliği açısından oldukça faal bir zemin. Bu özelliğiyle diğer Kürt bölgelerini etkileyerek tetikleyecek bir konuma sahip. Sonuç: iyi seçilmiş bir alan. İyi hedeflenmiş, organize gelişmiş bir saldırı. Ya da olası saldırılar zincirinin önemli, etkin bir halkası. Kısacası saldırı, halkın ele geçirdiği dosya ve listelerin kabarık ve uzunluğu kadar geniş bir alanı kapsıyor.

Saldırının niteliği ve amacı bir bakıma biliniyor. Giz değil. Bu olayda dikkat çeken, halkın ortaya koyduğu bileşik demokratik tavırdır. Halk Van'dan, Hakkari'den, Diyarbakır'dan, Yüksekova'dan Şemdinli'ye akıyor. Protestoların ardı arkası kesilmiyor. Esnaf kepenk indiriyor. Öğrenciler boykot uyguluyor. Devletin son 30 yılda yapmadığını yapıyor; çeteleri etkisizleştirip yargıya teslim ediyor; "karanlık odaklar açığa çıksın, yargılansın" diyor.

* * *

Başkaları farklı okuyabilir, ancak durum şu: Şemdinli, demokratik halk mücadelesinde bir dönüm noktası olmuştur. Bir "geri gidilmezlik" durumudur. Halk ortaya koyduğu tepkiyle, güncellenerek dayatılan kirli savaşa nasıl karşılık verileceğini göstermiş, yeni sürecin eylemini ve eylem anlayışını ortaya koymuştur: Tavırsız kalma, inisiyatif al. Karanlığın, çeteciliğin üzerine git ve çöz!

DELİL KARAKOÇAN
delilkarakocan@hotmail.com

Devletin yetmediği, demagojik söylemlerle halkın istemi ve çözüm taleplerinin gerisinde kaldığı, hatta kana çanak tuttuğu; toplumu da karanlığa sürüklediği koşullarda halkın açığa çıkan tavrı, "deşifrasyon"dan öte bir role sahiptir. Devrimsel bir roldür bu. Görkemlidir. Halk, inisiyatif geliştirmiş, geliştirdiği eylemlilik, 15 Ağustos'tan sonra Kürtlerin ikinci komünü olmuştur. "Geri gidilmezlik"in anlamı da budur. Buna, halkın demokratik atılımı, çözüm ve şeffaflaşmada inisiyatif alması, siyasal-iradesel boşluğu doldurması demek, böyle tanımlamak da yerinde olacaktır.

Şemdinli halkıyla geliştirilen dayanışma, bölge halkının dört bir yandan alana akması; ardı sıra gelişen protesto ve destek eylemlilikleri, "halk", "ulus" kimliğinden öte, yeni bir yurttaşlık bilincinin, özgür yurttaş hareketinin geliştiğini de gösterir. "Yurttaş hareketi nedir?" diye sorulsa, "işte budur" der ve şöyle ekleriz; "Bu komünal harekettir. İnisiyatif alan, süreci tersine-çözüme çeviren bir harekettir."

* * *

Dolayısıyla olup biteni "2. Susurluk" olarak tanımlamak hem yanlış hem de eksik olacaktır. Susurluk'ta halkın demokratik inisiyatifi, doğrudan rol üstlenimi yoktur. Ayrıca "Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" gibi bir etkinlik geliştirilmişse de, tıkanmış, "çözümsüz" bırakılmıştır. Burada ise, son 30 yıldır gizlenen, sakınılan gerçeğin, sistemin suratına vurulması, açığa çıkarılması vardır. Bu gerçeklik, yapılan bir "kaza" sonucu değil, halkın doğrudan demokratik tutumuyla ortaya çıkarılmıştır.

Gelişmeler, halkın demokratik tutumunu sürdüreceğini gösteriyor. Peki devlet ve hükümetin tutumu ne olacak, halka karşılık verecek mi? Erdoğan'ın, "kararlılık cümleleri" bir olumluluk olarak görülebilir, ancak önemli olan pratiktir. Bu dehşet tablosunun olduğu bir yerde kararlılık cümlelerinin bir anlamı yoktur. Soruna yaklaşımı, yürüteceği politikalar, Kürt sorununa yaklaşımını da ele verecektir. Bu konuda devlet de hükümet de iyi bir geleneğe sahip değildir ve sabıkalıdır. Örneğin dönemin başbakanı Erbakan, Susurluk olayına "Bunlar fasa fiso" demiş, aynı dönemin Adalet Bakanı KAZAN, "Aydınlık için Bir Dakika Karanlık" eylemini, "Bunlar mum söndürüyorlar" diye alaya almış, aşağılamıştır. Dünden bugüne değişen tek şey ise sadece söylem olmuştur.

* * *

Kürtlerin çetelere, infaz olaylarına aldığı tavır, en ileri toplumsal tavırdır ve bu hükümet için de büyük şanstır. Eğer samimiyse Erdoğan'a, halk büyük kolaylık sağlamış, giderek devrin devlet ve devlet içindeki ilişki ve örgütlenmelerin açığa çıkarılıp çözülmesi için muazzam olanak sunmuş, destek vermiştir. Bunun, Türkiye'nin geleceği, demokratikleşmesi açısından da bir dönüm noktası olduğu unutulmamalıdır. Demokrasi güçleri açısından da Şemdinli, "Nasıl bir doğrultu ve siyasal-eylemsel hat?" sorusuna gerekli yanıtı vermiştir. Önemli olan, bu yanıtı doğru anlamak ve uygulamaktır.

'Türk bayrağı yakıldı' yalanı

Emniyet Müdürlüğü'nde gazetecilere açıklama yapan Kaymakam Mustafa Cihat Feslihan, 9 Kasım'da Türk bayrağının yakıldığı iddiasını ortaya attı. Patlama sonrası olay yerine gittiğini belirten Feslihan, "Patlama sonucu hayatını kaybeden vatandaş, bir grup tarafından pasajdan çıkarıldığı sırada saldırı söz konusu oldu. Sonrasında topluluk kamu binalarına saldırdı. Bu sırada Türk bayrağının yakılması gerçekleşirken, grubu engellemek için emniyet güçleri havaya ateş açarak kontrolü sağlamaya çalıştı" dedi.

ŞEMDİNLİ'DE SUSURLUK'U AŞAN OLAYIN 'DÖNÜM NOKTASI' OLARAK GÖRÜLMESİ İSTENİYOR

Şemdinli 'temiz toplum' için fırsat

Şemdinli olayı devletle yurttaş ilişkisini yeniden sorgulatırken, sivil toplum örgütleri ve bazı siyasetçiler, halkın 'temiz toplum' için harekete geçmesini istedi

Meclis eski Susurluk Araştırma Komisyonu üyesi ve eski bakan Fikri Sağlar, Şemdinli olayının "Susurluk düzeni"nin devam ettiğini gösterdiğini söyledi. Başbakan Erdoğan ise, Katar ziyareti dönüşünde Şemdinli'deki olayı masaya yatıracaklarını söyledi.

Sağlar, olayın açığa kavuşturulması yönündeki kararlılığın temiz topluma ulaşma yolunda çok önemli bir avantaj olduğunu vurguladı. Sağlar, "Şemdinli olayları bizim için bir fırsat. Sürekli aydınlık için bir dakika karanlık eylemini asıl şimdi yapmalıyız" dedi.

Hedefin Türkiye halkının korkutulması ve sindirilmesi olduğunu kaydeden Sağlar, "Korkmuş, sinmiş, hukuka, demokrasiye olan bağımlılığını yitirmiş olan insanlar çok kolay yönetilir. İstenen şey bir kargaşa ve kaostur. Böyle bir ortamda yönetime karşı bir güvensizlik oluşur. Otoriteyi elde tutma hevesindeki birileri bu yönde bir rahatlık elde eder" diye konuştu. Olayda elde edilen delillerin çok açık olduğunu söyleyen Sağlar, şöyle devam etti: "Eylemi yapanlar belli, planlayanlar belli, eylemin nasıl yapılacağı belli. Başka eylemlerin nerelere yapılacağına ilişkin işaretler var. En önemlisi ise, Hakkari ve köylerindeki insanların devlet yanlısı veya devlet karşıtı diye fişlenmiş olması. Devletin fişlemesi, sonra da bu listelerle eylem yapılması kabul edilebilir birşey değil. Şemdinli çok açık bir 'suçüstü' oldu" şeklinde konuştu.

Ağar tepkisi

Fikri Sağlar, Şemdinli'deki bir polisin zor durumda kaldığı bir noktada kendi amirlerini aramak yerine DYP Genel Başkanı Ağar'ı aramasına da tepki gösterdi. Sağlar, "Bu konu, güvenlik güçlerinin kime bağlı olduğunu, güvenlik güçlerinin profilinin ne olduğunu göstermesi açısından manidar" diye konuştu.

Dönüm noktası olmalı

Diyarbakır Barosu Başkanı Av. M. Sezgin Tanrıkulu da, geçmişte yargıya taşınan faili meçhul olayların sonuçsuz kaldığına dikkat çekerek, Şemdinli olayının bir dönüm noktası olması gerektiğini söyledi. Tanrıkulu, güvenlik birimlerinin içindeki gayrimeşru yapılanmaların 1990'lı yılların başından itibaren başladığına dikkat çekti. Tanrıkulu, "Bu yapı Türkiye'de birçok yasadışı eylem gerçekleştirmiştir. Yıllardır var olan bu oluşumların, hâlâ aydınlatılmamış yüzlerce hukukdışı öldürme, zorla gözaltında kaybedilme ve işkence gibi birçok eylemi olmuştur" dedi.

Susurluk Raporu'ndan da alıntılar yapan Tanrıkulu, raporda, "Susurluk Ankara'daki tercihlerden kaynaklanmıştır" ifadesini hatırlattı.

Şemdinli olayının bir dönüm noktası olması gerektiğini vurgulayan Tanrıkulu, şöyle konuştu: "Şu an yargıda olan Şemdinli olayının, faillerinin bulunarak, diğer faili meçhul olayların da önünü açmasını umuyoruz"

SHP: Sürprizlere hazır olun

SHP Genel Sekreteri ve İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci ise, olayın Susurluk çetesinde olduğu gibi, bazı bürokratları, siyasileri gündeme getirebileceğini söyledi. Ketenci, olayları incelemek üzere bir heyeti Şemdinli ve Hakkari'ye göndereceklerini de bildirdi.

Erdoğan: Adım atacağız

Katar'a giderken Esenboğa Havalimanı'nda basın toplantısı düzenleyen Başbakan Erdoğan, sorular üzerine Şemdinli'deki olaylara ilişkin açıklama yaptı. Erdoğan, şöyle konuştu: "Biz bu işin sonuna kadar takipçisiyiz. Devletimizle milletimizi karşı karşıya getirme gayreti içerisinde olanlar bilerek veya bilmeyerek, bunlar bunun bedelini muhakkak ödeyecektir, ödemelidir. Geçmişte bunun örneklerini biliyorsunuz ülkemiz yaşamıştır." Olayda jandarma istihbarat elemanlarının ön plana çıkmasıyla ilgili soruya ise, bilgilerin netleşmesinin beklenmesi gerektiği yorumunu yapan Erdoğan, Katar'dan döner dönmez "olayı masaya yatırıp, adımları atacaklarını" söyledi. HABER MERKEZİ

Fotoğraf: DİHA

Protestolar yayılıyor

Şemdinli olayını Van'da protesto eden halka polis, göz yaşartıcı bombalarla saldırdı, 24 kişi gözaltına alındı.

Basın açıklamasıyla Şemdinli olayını kınayan Vanlılar, şehir merkezinde yürüyüş yaptı. Polis panzerlerle tazyikli su sıkarak ve biber gazı kullanarak kitleyi dağıtmaya çalıştı. Havaya ateş açan polis, göstericilere taş ve sopalarla saldırdı. Bunun üzerine sayıları artarak 2 bini bulan kitle, ara sokaklara dağılarak panzerlere ve robokop polislere taşlarla karşılık verdi. Göstericiler bir polis aracını da ateşe verdi. Protesto gösterisinde 24 kişi gözaltına alındı.

Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde ise esnaf, kepenk kapatarak, yaptığı yürüyüşle Şemdinli'deki olayları protesto etti. Adana'da İnönü Parkı'nda da bir araya gelen çok sayıda parti ve STÖ temsilcisi saldırıları kınadı.

Yürekli savcılar göreve

Elazığ'da da, olayın çetelerle bağlantısının açık olduğunu belirten DEHAP, EMEP, ÖDP ve İHD, "Şemdinli'de halkın üzerine ateş açarak kitle katliamları yapacak kadar gözü dönmüş barış karşıtlarını yargılayabilecek, yürekli savcıları, siyasileri, barış gönüllerini göreve çağırıyoruz" dediler.

Olayı kınayan Barış Grubu ise, halkı barış için ortaya çıkan fırsatların karartılmasına izin vermemeye çağırdı.

VAN - AĞRI- ADANA - DİHA

İHOP: İdari amirler görevden alınmalı

İnsan hakları örgütlerinin oluşturduğu İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP), Şemdinli'deki incelemeleri sonrasında hazırladıkları ortak raporu açıkladı.

İHD Genel Merkezi'nde yapılan toplantıya İHD Genel Başkanı Yusuf Alataş, TİHV Genel Başkanı Yavuz Önen, Mazlum-Der Genel Başkan Yardımcısı Emrullah Beytar ve Uluslararası Af Örgütü (AI) Türkiye Şube Başkanı Levent Korkut katıldı. Raporu açıklayan Yusuf Alataş, Bölge'de sürdürülen operasyonlar ve alınan güvenlik önlemlerinin tümüyle "denetim ve gözetimden" uzak şekilde sürdürüldüğünü, basın ve sivil toplum örgütlerinin olayları izleme imkanı bulunmadığını söyledi.

Olay ve sonrasında yaşananların devlet birimleri içerisinde yasadışı faaliyet ve örgütlenmelerin önüne geçilmediğini gösterdiğinin altını çizen Alataş, halkın çabası sonucu yakalanıp güvenlik güçlerine teslim edilen kişinin kimliğinin açıklanmamış olmasının ve olayın sorumlusu olduğu söylenen iki kişinin kaçmasına fırsat verilmesinin durumu vahim hale getirdiğini söyledi.

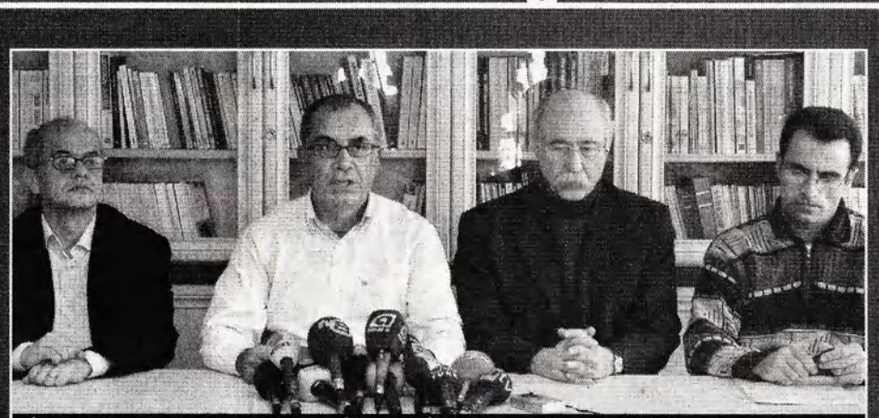
İnsan Hakları Ortak Platformu; İHD, THİV, Mazlum-Der, Helsinki Yurtaşlar Derneği ve Uluslararası Af Örgütü'nün bir araya geldiği ortak platformdan oluşuyor.

Olaylara tepkisini dile getiren halkın üzerine ateş açılması ve Cumhuriyet Savcısı'nın keşif yapmasının engellenmesine dikkat çeken Alataş, kamuoyuna yansıyan bilgilerin tümüyle doğru olduğunu kaydetti. Alataş, heyetin bütün girişimlerine rağmen resmi makamlar ile görüşemediğini de ifade etti.

Başbakanın olayla ilgili açıklamalarını önemsediklerini belirten Alataş, etkin bir soruşturmanın yürütülebilmesi için Hakkari Valisi, Şemdinli Kaymakamı, idari amirlerin, sivil ve askeri yetkililerinin derhal görevden alınmasını istedi. Alataş, Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'den randevu talep ettiklerini kaydederken, halka tepkilerini demokratik çerçevede dile getirmeleri çağrısında bulundu. Alataş, İHOP'un taleplerini ise şöyle sıraladı:

❒ Olayın soruşturulması birkaç savcıdan oluşan bir 'savcılar kurulu'na verilmelidir. Savcıların emrine bölgede görev yapmayan ve soruşturma konularında uzman bir güvenlik ekibi verilmelidir.

❒ Soruşturma makamlarına askeri mekanlar ve asker kişiler dahil, her yerde inceleme ve herkesi sorgulayabilme olanağı tanınmalı.

❒ TBMM'de bir araştırma komisyonu oluşturulmalı, 2 Mülkiye Müfettişi tarafından yapılacak bir soruşturma olayın açığa çıkarılması için yeterli değildir.

❒ Başbakan ya da görevlendireceği bir yardımcısının bölgeye giderek halka etkin soruşturma konusunda güvence vermeli. ANKARA - DİHA

EDİTÖRDEN

Çarpıtmaya izin vermeyelim

"Olay münferittir, olay lokaldir, olayı çok yönlü soruşturuyoruz..." ya da "Olay kime dayanırsa dayansın sonuna kadar gideriz. Kimse bizden müsamaha beklemesin" sözlerinin, gizli-derin devlet ve örtülü operasyonlar altında inim inim inleyen Türkiye halklarınca şifresi çözülmüştür.

Artık "olay münferittir" sözünü duyduğunda, sistematik olduğunu; "Olay lokaldir" denildiğinde bunun ucunun Ankara'ya vardırılmak istenmediği biliniyor. Siyasilerin "Olay kime dayanırsa dayansın, sonuna kadar gideriz" lafı duyulduğunda olayın sadece kriminal boyutu ile ilgilenileceğini, hiçbir arka planına ulaşılmayacağı anlaşılır. Hele hele "Olayı çok yönlü araştırıyoruz-soruşturuyoruz" lafı duyulduğunda, gerçeğin tam tersi, inanılmaz senaryoların yazıldığını gösterir bize. Türkiye halkları bunu defalarca deneye yanıla öğrendi.

Musa Anter JİTEM tarafından Diyarbakır'da katledildiğinde dönemin Cumhurbaşkanı Demirel, "Kendi iç hesaplaşmaları" demişti. Daha sonra olayda bir itirafçının kullanıldığı anlaşılacaktı. JİTEM'in kadrolu elemanı Abdülkadir Aygan'ın ifşaatları Demirel'i yıllar sonra doğruladı. Ama Aygan'ın anlatımları bu konudaki mekanazimayı da açığa çıkardı. Telsiz kumandadan infaz timi yönlendiriliyor. Krokiler çiziliyor, arabalar, silahlar hazırlanıyor. Yapılan işbölümü içinde maaşını devletten alan, mesaisini karakolda geçiren itirafçılara tetik çekme kısmı kalıyor. İşte Demirel tetiği çeken bu itirafçıya dayanarak "İç hesaplaşma" demişti. Yani Demirel, Anter cinayetinin üzerinden henüz 12 saat bile geçmeden tetikçisine kadar biliyordu.

Bugün Şemdinli'de bir kitapevine bomba atanları halk yakalıyor. Devletin görevlendirmesiyle, devletin arabasıyla, devletin görevlisiyle bomba atılıyor. İçlerinden biri PKK itirafçısıymış. Bomba atılan kitapevinin sahibi de PKK davasında 15 yıl yatan birisiymiş. O halde senaryo için her şey hazır: İç hesaplaşma!..

Bu yöntemler daha önce de denendi. JİTEM'in kadrolu elemanı Aygan, kaçırıp, sorgulayıp infaz ettikleri kişilerin krokilerini çizmişti. Sonra da yıllarca kayıp olarak bilinenlerin kemikleri ortaya çıktı. Aşağılık bir senaryo çizilerek, "İtirafçı Abdulkadir Aygan, vicdan azabı çekerek öldürdüğü PKK sempatizanlarını cesetlerinin yerlerini gösterdi" denildi. Sanki Aygan JİTEM'in kadrolu-bodrolu elemanı değilmiş gibi. Bütün eylemlerini subaylarla birlikte planlamamış gibi. Bütün cinayetleri devlet adına işlememiş gibi...

Savaş rantçıları münferit değil, planlı, programlı hareket ediyor. Planlamalar Ankara merkezlidir. Dün JİTEM adına işlenen cinayetler, bombalamalar bugün JİT adına işleniyor. Olay sınırlandırılmak, lokalde bırakılmak isteniyor.

Tıpkı Tansu Çiller'in Susurluk olayında, katliamcı Abdullah Çatlı için, "Kurşun atan da kurşun yiyen de şereflidir" dediği gibi Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Yaşar Büyükanıt da, "Olayın başında yer alan astsubayı tanıyorum. Suç işleyecek birisine benzemiyor. Çok değerli bir askerdir" diyor. Dün Çiller bunlara sahip çıkıyordu, bugün Büyükanıt...

Cumhurbaşkanı Sezer, olayları basından izliyormuş!.. Devletin başındaki kişi olan Sezer, daha konuyla ilgili ayrıntılı bilgi almadığını söylüyor. Sezer'in elinde Devlet Denetleme Kurulu gibi son derece önemli bir mekanizma var. Susurluk enkazı ortada dururken Sezer'in hala böyle tereddütlü davranması kaygılarımızı daha da güçlendiriyor.

Oysa olay son derece açık. Savaş rantçıları merkezi bir planlama çerçevesinde Şemdinli ve Yüksekova'da halka karşı insanlık suçu işlemişlerdir. Yapılacak şey bunu tüm ayrıntıları ile halkla anlatıp, hem siyaseten hem cezai olarak mahkum etmektir. Tabii bunu ancak halkın kararlı ve ısrarlı tutumu sağlayacak. Bu çerçevede Şemdinli halkının talebi, bugün Diyarbakır'daki mitingte Kürt halkının talebi olarak yeniden şekillenecek. Ama aynı zamanda, Susurluk konusunda duyarlılık gösteren geniş kesimlerin çabaları önemlidir. Bu çabalar, muhtemelen yazılacak senaryolarla sabote edilmeye çalışılacaktır.

Ancak halkların kararlı duruşu ve ısrarlı talepleri Şemdinli'nin üzerinin örtülmesine, çarpıtılmasına engel olabilir. Buna izin vermeyelim.

'Terörün kaynağı kontr-gerilladır'

Şemdinli'deki bombalı saldırıları kınamak amacıyla DEHAP, DTP, EMEP, SDP, ESP, İHD İstanbul Şubesi, KESK, Halkevleri, SODAP, TÖP, TUAD, Göç-Der, MKM, Barış Anaları, YAKAY-DER, Demokratik Kadın Hareketi, EHP ve Partizan üyelerinin de aralarında bulunduğu yaklaşık 400 kişilik bir grup, Taksim Gezi Parkı'nda bir araya geldi. "Şemdinli failleri açıklansın JİTEM lağvedilsin" pankartı açan kitle sık sık, "Şemdinli halkı yalnız değildir" sloganı attı. İHD Onursal Başkanı Akın Birdal Kürt sorunu çözülmediği için çetelerin ortaya çıktığını belirtirken, İHD Şube Başkanı Eren Keskin, bu olayların ardında Özel Harp Dairesi'ne bağlı kontrgerillanın bulunduğunu söyledi. AKP'ye seslenen DEHAP İl Başkanı Cemal Kavak ise, "Gerçekten demokrasi istiyorsanız, bu çetelerin üzerine gitmelisiniz" diye konuştu.

Konuşması nedeniyle gözaltına alınan Kavak, üç saat sonra serbest bırakıldı.

Ankara'da mumlu eylem

Ankara ÖDP İl binası önünde toplanan bir grup mum ve meşale yakarak, Şemdinli olayının aydınlatılmasını istedi. Ankara Sakarya Caddesi'nde 250, İstanbul İstiklal Caddesi'nde de yaklaşık 500 TKP'li düzenledikleri meşaleli yürüyüşle olayın üzerine gidilmesini istedi. Yürüyüşlerde sık sık "Ya çete düzeni ya sosyalizm" ve "Susurluk bitmemiş Şemdinli'de sürüyor" sloganları atıldı. İzmir'de de gösteri düzenlendi. İSTANBUL - ANKARA